

Leer

Vraag

Ontmoet

Lees

Doe

Meerjarenbeleidsplan 2025-2029

Stichting Bibliotheek Oostland

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
In 2029	4
Over Bibliotheek Oostland.....	4
Missie	4
Visie	4
Kernwaarden	5
Context	6
Doelen en strategie.....	11
Bibliotheek Oostland wordt een geïntegreerde community library en bouwt aan de online bibliotheek	12
Bibliotheek Oostland heeft een doorlopende lees- en ontwikkellijn van 0 tot 100, en ouder.....	16
Bibliotheek Oostland werkt met een duurzame bedrijfsvoering	20
Governance	25

Dit Meerjarenbeleidsplan 2025-2029 is een uitgave van de Bibliotheek Oostland © 2025

Voorwoord

Voor u ligt het nieuwe Meerjarenbeleidsplan 2025-2029 van Bibliotheek Oostland. Dit plan is tot stand gekomen door middel van vele gesprekken met medewerkers, de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp, lokale en landelijke partners en de Raad van Toezicht. We hebben de huidige en toekomstige ontwikkelingen in kaart gebracht en besproken hoe deze ons werk beïnvloeden.

De keuzes in dit beleidsplan weerspiegelen zowel de behoeften van onze gemeenschap als de wensen en ambities van Bibliotheek Oostland. Wij zijn er als bibliotheek voor alle inwoners van Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Iedereen is welkom, of je nu komt voor een kop koffie, een boek, een cursus of omdat je zelf iets wilt organiseren. We sluiten aan bij de behoeften die leven in onze gemeenten en werken samen met partners en inwoners. De bibliotheek is van en voor iedereen!

We zijn trots op de toekomstgerichte koers die we met elkaar hebben uitgedacht en waar we samen met medewerkers, partners en inwoners van Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp elke dag aan werken. Ik wil iedereen die heeft bijgedragen aan de totstandkoming van dit plan hartelijk bedanken.

Petra Togni
Directeur-bestuurder
Stichting de Bibliotheek Oostland

“De bibliotheek is van en voor iedereen!”

In 2029...

Bibliotheek Oostland bruist! Bij binnenkomst zie je direct een zuil waarop staat wat er die dag te doen is. Op dat moment vindt er een bijeenkomst plaats over eenzaamheid, waar je vrij bij kunt aansluiten. Aan een tafel zit een groep volwassenen die samen de Nederlandse taal oefenen. Bij het Informatiepunt Digitale Overheid krijgt een mevrouw hulp met haar vragen. In de jeugdhoek hebben peuters en kleuters zich met hun ouders verzameld voor een BoekStart-ochtend, waarin ze samen voorlezen, muziek maken en dansen.

Later die middag is er een theatervoorstelling gepland voor een bijeenkomst van lokale ondernemers. In het café haakt een groep van het SWOP mee voor het project 'Blijf Aangehaakt'. Als bezoeker weet je dat je altijd bij een medewerker van de bibliotheek terecht kunt met ideeën om iets te organiseren, of dat je online een voorstel kunt indienen. De online bibliotheek vormt een verlengstuk van de fysieke locatie. Zo kun je online thematisch in de collectie zoeken en zien welke activiteiten er gepland staan. Er zijn online groepen rondom diverse thema's die ook regelmatig fysiek in de bibliotheek samenkomen.

Alle vestigingen van de bibliotheek zijn open, veilige, aantrekkelijke en gastvrije plekken, waar iedereen welkom is. De collectie, horeca en verschillende ruimtes lopen organisch

in elkaar over. In 2029 zijn er twee nieuwe vestigingen geopend: Casa Cadanza in Berkel en Rodenrijs en het Sociaal Cultureel Centrum in Pijnacker. Beide duurzame gebouwen zijn een groot succes met veel bezoekers en een rijk aanbod aan activiteiten. Bij elf basisscholen biedt de Bibliotheek *op school* dagelijks ondersteuning om het leesplezier onder leerlingen te vergroten.

De waarde van Bibliotheek Oostland is zichtbaar. De komende jaren bouwen we aan een basis waarmee Bibliotheek Oostland eind 2029 een community library is. Onder inwoners en partners in beide gemeenten staat de bibliotheek bekend als dé plek waar je welkom bent, zowel om te verblijven als om jezelf te ontwikkelen.

Over Bibliotheek Oostland

Bibliotheek Oostland verzorgt het openbaar bibliotheekwerk in de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Samen met 45 medewerkers en 400 vrijwilligers zet de bibliotheek zich dagelijks in om lezen en leesplezier te stimuleren, mogelijkheden voor ontwikkeling en educatie te bieden, kennis en informatie toegankelijk te maken, ontmoetingen en debatten te organiseren en inwoners kennis te laten maken met kunst en cultuur. Dit doet de bibliotheek vraaggestuurd, in samenwerking met inwoners en partners.

De bibliotheek heeft zes vestigingen verspreid over beide gemeenten. In Lansingerland zijn er vestigingen in Bergschenhoek, Berkel en Rodenrijs en Bleiswijk. In Pijnacker-Nootdorp zijn er vestigingen in Pijnacker en

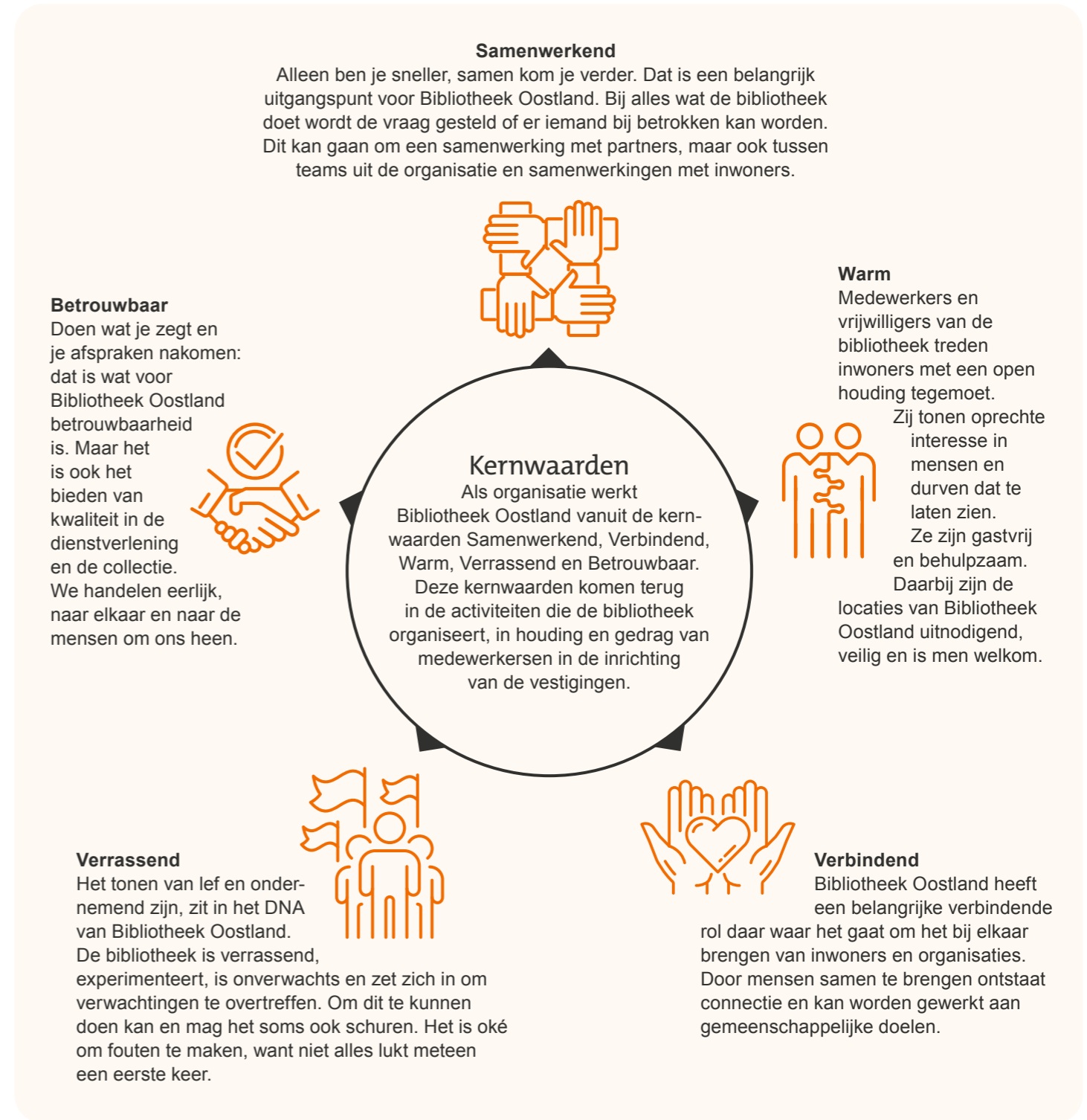
Nootdorp, en een jeugdpunt in Delfgauw. Daarnaast biedt Bibliotheek Oostland op elf basisscholen de Bibliotheek op School aan, waar dagelijks gewerkt wordt aan het vergroten van leesplezier van leerlingen.

Missie

De missie van Bibliotheek Oostland is het verbeteren van de maatschappij door samen met inwoners en partners kennis te delen en te ontwikkelen.

Visie

Iedereen is welkom en je mag zijn wie je wilt zijn. Dat is de visie van Bibliotheek Oostland. Bij de bibliotheek mag je meedenken, je vindt er antwoorden op je vragen, je kunt leren in de bibliotheek, gebruikmaken van de collectie en mensen ontmoeten die je anders niet had ontmoet.

Context

Terugblik op vorige beleidsperiode

In de periode 2021-2024 heeft Bibliotheek Oostland verder gebouwd aan haar rol als sociaal en cultureel hart van de gemeenten Lansingerland en Pijnacker-Nootdorp. Belangrijke pijlers waren lezen, taal en mediavaardigheid. De vier doelen in deze periode waren:

1. Het zijn en blijven van een autoriteit op het gebied van leesbevordering, (digitale) taalvaardigheid en (digitale) informatievervaardigheid.
2. Het versterken van de positie als huiskamer voor inspiratie, ontmoeting en ontwikkeling, zodat inwoners en samenwerkingspartners Bibliotheek Oostland herkennen en waarderen.
3. Het verder ontwikkelen van bruisende, inspirerende en toegankelijke vestigingen.
4. Extra aandacht bieden aan kinderen van 0 tot en met 18 jaar op het gebied van lezen en leesbevordering, en aan (potentieel) kwetsbare volwassenen, zodat zij gestimuleerd worden te leren en zelfstandig kunnen meedoen in de samenleving.

De afgelopen vier jaar is er hard gewerkt aan deze doelen en zijn mooie resultaten behaald. Deze ambities blijven ook de komende jaren belangrijk. De aandacht voor het bibliotheekwerk is in deze periode gegroeid. De bibliotheek heeft, samen met haar partners, laten zien dat zij een waardevolle bijdrage levert aan maatschappelijke thema's zoals zelfredzaamheid, het bestrijden van eenzaamheid, het verbeteren van sociale cohesie en het ontwikkelen van competenties. Dit doet de bibliotheek door mensen de mogelijkheid te bieden om elkaar te ontmoeten, te ontdekken, te ontspannen en zich te ontwikkelen.

Trends en maatschappelijke ontwikkelingen

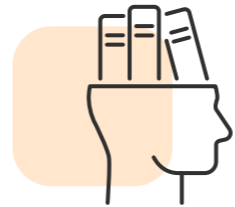
Een aantal trends en ontwikkelingen is van invloed op de behoeften van de inwoners en daarmee op de beleidsterreinen waarop Bibliotheek Oostland zich de komende jaren inzet. Per trend en ontwikkeling wordt beschreven welke rol bibliotheken, en dus ook Bibliotheek Oostland, daarin kunnen spelen.

Laaggeletterdheid

Laaggeletterdheid houdt in dat mensen moeite hebben met basisvaardigheden zoals lezen, schrijven en rekenen. Dit belemmert hen in hun zelfredzaamheid en deelname aan de samenleving.

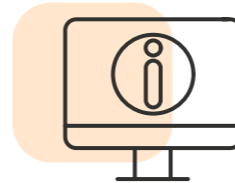
Bibliotheken spelen een cruciale rol door taalondersteuning, voorleesactiviteiten en cursussen aan te bieden. Hiermee vergroten ze kansen op maatschappelijke participatie.

Ontlezing

Ontlezing verwijst naar een afname van het lezen van boeken en andere teksten, vooral onder jongeren. Het heeft gevolgen voor taalvaardigheid, kennis en cultureel

bewustzijn. Bibliotheken gaan dit tegen door campagnes, inspirerende collecties en activiteiten zoals boekenclubs of leesbevordering op scholen. Hiermee stimuleren ze leesplezier en geletterdheid.

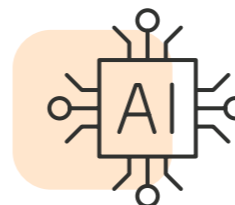
Digitale overheid

De overheid biedt overheidsdiensten en communicatie voornamelijk via digitale kanalen. Dit vraagt burgers om digitale vaardigheden, maar kan ook leiden tot uitsluiting van minder digivaardige mensen. Bibliotheken helpen door mensen te ondersteunen met digitale vaardigheden, toegang tot computers en hulp bij overheidswebsites.

Duurzame inzetbaarheid

Duurzame inzetbaarheid draait om mensen te ondersteunen om langer gezond, gemotiveerd en bekwaam te blijven werken. Bibliotheken dragen bij door (om)scholingsmogelijkheden, workshops en informatieve bronnen aan te bieden.

Digitalisering en AI

Digitalisering is het proces waarbij analoge informatie en processen digitaal worden gemaakt, terwijl AI (kunstmatige intelligentie) technologieën omvat die zelfstandig

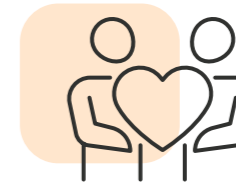
leren en beslissen. Beide veranderen de manier waarop mensen werken, communiceren en informatie verwerken. Het beïnvloedt hoe bibliotheken diensten leveren, zoals door het aanbieden van e-books, digitale informatieplatforms en AI-gestuurde aanbevelingen. Bibliotheken helpen gebruikers ook om digitale vaardigheden te ontwikkelen.

Diversiteit

Diversiteit verwijst naar de verscheidenheid in achtergronden, zoals cultuur, gender, leeftijd, en geloof, binnen een gemeenschap. Het benadrukt de waarde van inclusiviteit

en gelijkwaardigheid in de samenleving. Diversiteit in het bibliotheekwerk betekent het toegankelijk maken van diensten, programma's en collecties voor mensen met verschillende achtergronden, leeftijden en talen. Dit versterkt inclusiviteit en zorgt dat iedereen zich welkom voelt.

Eenzaamheid

Eenzaamheid is het gevoel van sociale isolatie of een tekort aan betekenisvolle contacten. Het is een groeiend maatschappelijk probleem dat zowel jongeren als ouderen treft en

aandacht vraagt in de samenleving. Bibliotheken kunnen dit tegengaan door ontmoetingsplekken, activiteiten en leesclubs te organiseren. Hiermee bieden ze mensen de kans om anderen te ontmoeten en sociale verbindingen aan te gaan.

Vergrijzing

Vergrijzing is de toename van het aantal ouderen in de bevolking, vaak door een hogere levensverwachting en lage geboortecijfers. Het vraagt van bibliotheken om activiteiten

en faciliteiten aan te bieden die inspelen op de behoeften van senioren, zoals digitale vaardigheidstrainingen en leesprogramma's. Hierdoor blijven ouderen sociaal en mentaal actief.

Individualisering

Individualisering is de trend waarbij persoonlijke autonomie en zelfontplooiing centraal staan in de samenleving. Het betekent dat bibliotheken flexibele en

gepersonaliseerde diensten moeten bieden. Denk aan maatwerkadvies en self-service opties voor leden.

Landelijke kaders

Wsob

Bibliotheek Oostland werkt vanuit de wettelijke kaders van de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob). In de wet staan de taken, functies en verantwoordelijkheden van bibliotheken, provinciale ondersteuningsinstellingen en de Koninklijke Bibliotheek.

Zorgplicht

Op dit moment wordt de Wsob herzien. De grootste wijziging is dat de gemeenten vanaf 2026 een zorgplicht krijgen om binnen hun gemeente een volwaardige openbare bibliotheek te bieden, waarmee de toegang voor alle inwoners wordt gegarandeerd en dat iedere inwoner binnen een redelijke afstand toegang moet hebben tot een volwaardige openbare bibliotheek. Hiervoor worden landelijk middelen ter beschikking gesteld.

Bibliotheekconvenant en Netwerkagenda

Naast de Wsob werken de drie bestuurslagen (OCW, IPO en VNG) en het bibliotheekstelsel vanaf 2021 met een Bibliotheekconvenant en een netwerkagenda. In oktober 2024 is de herziene versie ondertekend van het Bibliotheekconvenant 2024-2027. Hierin zijn gezamenlijke doelen gesteld op drie maatschappelijke opgaven, naast een vierde bibliotheekopgave Basis garanderen, gericht op de toekomstbestendigheid van bibliotheekvoorzieningen.

De netwerkagenda is de praktische uitwerking van het Bibliotheekconvenant. Deze wordt op dit moment opnieuw opgesteld, op basis van het Bibliotheekconvenant 2024-2027. Deze documenten zijn belangrijke leidraden voor het werk van Bibliotheek Oostland.

In de Wsob staat:

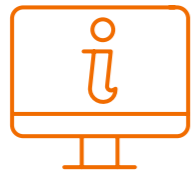
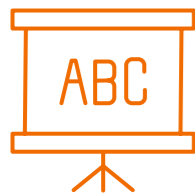
Een openbare bibliotheekvoorziening heeft een publieke taak die zij voor het algemene publiek vervult op basis van de waarden onafhankelijkheid, betrouwbaarheid, toegankelijkheid, pluriformiteit en authenticiteit.

Openbare bibliotheken omvatten in ieder geval de volgende functies, die bijdragen aan de persoonlijke ontwikkeling en verbetering van de maatschappelijke kansen van het algemene publiek:

- ter beschikking stellen van kennis en informatie;
- bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie;
- bevorderen van lezen en het laten kennismaken met literatuur;
- organiseren van ontmoeting en debat; en
- laten kennis maken met kunst en cultuur.

Maatschappelijke opgaven en bibliotheekopgave

1. Geletterde samenleving

Lezen vormt je denken en verruimt je wereldbeeld. Maar leesvaardigheid is niet meer vanzelfsprekend. Tweeënhalf miljoen mensen in Nederland kunnen niet goed lezen en daardoor niet goed deelnemen aan de samenleving. Ook jongeren lezen steeds minder en steeds minder goed. Bibliotheken zijn een essentiële partner bij het stimuleren van het lezen, van jong tot oud. Hierbij gebruiken zij de zogeheten doorlopende leeslijn. De gezinsaanpak speelt hierin een belangrijke rol.

2. Participatie in de informatiesamenleving

Iedereen moet mee kunnen doen in de (informatie) samenleving. Bibliotheken helpen hierbij. Ze stellen kennis en informatie beschikbaar. En ze helpen bij vragen over de digitale overheid en bij het vergroten van de zelfredzaamheid. Zo dragen ze bij aan het versterken van de democratie en (digitaal) burgerschap, zodat iedereen actief, vaardig en weerbaar kan meebewegen in de online samenleving.

3. Leven lang ontwikkelen

Iedereen in Nederland moet zich een leven lang kunnen blijven ontwikkelen. Bibliotheken helpen hierbij door fysieke ruimte te bieden om te leren en te ontmoeten en toegang te krijgen tot kunst en cultuur. Ook helpen zij met basisvaardigheden en het doorontwikkelen van vaardigheden die ervoor zorgen dat mensen blijvend mee kunnen doen.

Bibliotheekopgave: de basis op orde

Om een bijdrage te kunnen leveren aan de hiernaast genoemde drie actuele maatschappelijke opgaven is het van belang dat de bibliotheek een robuuste organisatie is. Dat kan door in te zetten op een aantal randvoorwaarden op onder andere medewerkers en vrijwilligers, certificering en monitoring.

Duurzame werelddoelen (SDG's)

De duurzame werelddoelen, ook wel de Sustainable Development Goals (SDG's) genoemd, zijn 17 doelen die door de Verenigde Naties zijn opgesteld om de wereld vóór 2030 een betere plek te maken. Een betere wereld begint vaak in de eigen gemeenschap, waar gezamenlijk maatschappelijke vraagstukken worden besproken, zoals armoede, ongelijkheid en klimaatverandering, en waar gezamenlijk actie wordt ondernomen. Bibliotheken in Nederland hebben de afgelopen jaren bewezen dat juist de bibliotheeksector een onmisbare rol speelt in de aanpak van de SDG's. Bij Bibliotheek Oostland zijn deze werelddoelen zichtbaar in zowel de bedrijfsvoering als de programmering.

Masterplan Basisvaardigheden

Met het Masterplan Basisvaardigheden investeert het kabinet structureel in het versterken van de basisvaardigheden van leerlingen in het basis- en voortgezet onderwijs. Naast lezen gaat het hierbij ook om schrijven, rekenen, digitale vaardigheden en burgerschap. De inzet van de bibliotheek speelt een cruciale rol in het verbeteren van deze basisvaardigheden en in het vergroten van het leesplezier van leerlingen. Bibliotheek Oostland heeft hier de afgelopen jaren intensief op ingezet en zal dit ook de komende jaren blijven doen.

Lokale kaders

Lansingerland

In de gemeente Lansingerland wordt gewerkt vanuit het coalitieakkoord 'Samen verantwoord verder' (2022-2026). De gemeente streeft naar een Lansingerland waarin iedereen meetelt en kan meedoen. Hierbij ligt de focus op inwoners die niet zelfstandig volwaardig kunnen deelnemen aan de samenleving, maar dat wel willen. Ook leefbaarheid is een belangrijk thema. Door de groei van het aantal inwoners is er

meer vraag naar een maatschappelijk voorzieningenniveau dat meegroeit op het gebied van onderwijs en kinderopvang, sport en spel, cultuur en ontmoeting, en zorg en welzijn.

Pijnacker - Nootdorp

De gemeente Pijnacker-Nootdorp werkt vanuit het Raadsakkoord 'Bouwen aan de toekomst' (2022-2026), waarin de inwoner centraal staat. De gemeente erkent dat zelfredzaamheid niet voor iedereen haalbaar is. In 2024 is de beleidsvisie Sociaal Domein verschenen, voortkomend uit het Raadsakkoord. Deze visie richt zich op een veerkrachtige samenleving, waarin iedereen kan meedoen, gelijke kansen krijgt en om kan gaan met de uitdagingen van het leven. De gemeente zet in op preventie en vroegsignalering, en beschouwt Bibliotheek Oostland als onderdeel van de professioneel ondersteunde sociale basis. Dit omvat formele netwerken (organisaties) en plekken (gebouwen) waar inwoners samenkomen en elkaar kunnen ontmoeten, ook wel brede maatschappelijke voorzieningen genoemd.

De beleidsnota 'Verbinden door Cultuur' (2019) van de gemeente Pijnacker-Nootdorp benadrukt de nabijheid van cultuur voor alle inwoners en de verbindende kracht ervan. De uitvoeringsagenda 2019-2023 concretiseert de ambities van de gemeente. Hierin wordt het Cultuurhuis, Cultura & Zo, waar Bibliotheek Oostland een belangrijke partner is, als één van de belangrijkste speerpunten genoemd. De beleidsdoelen zijn op dit moment nog actueel.

Gemeentelijke bezuinigingen

De jaren 2026 en 2027 worden gezien als een periode waarin gemeenten te maken krijgen met financiële tekorten door herzieningen van inkomstenstromen. Dit dwingt gemeenten tot keuzes in budgetten en prioriteiten. Op dit moment is er geen sprake van mogelijke bezuinigingen op het bibliotheekwerk vanuit beide gemeenten.

Doelen en strategie

Doelen voor de komende jaren

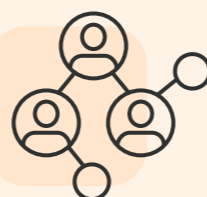
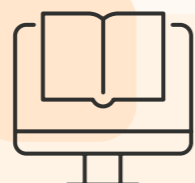
Bibliotheek Oostland heeft drie doelen waar zij zich op richt de komende jaren om de missie en visie te bereiken.

Strategie

In de komende beleidsperiode krijgen de **vetgedrukte thema's** extra aandacht. Dit sluit aan op (lokale) maatschappelijke ontwikkelingen waarin de bibliotheek een groeiende rol voor zichzelf ziet. Door op deze thema's extra in te zetten, kan de bibliotheek nog meer waarde toevoegen vanuit haar bibliotheekwerk. De thema's worden op de volgende pagina's verder toegelicht.

1. Bibliotheek Oostland wordt een **geïntegreerde community library** en bouwt aan de **online bibliotheek** die verbonden is met de fysieke plek en de communities.
 - a. Communities
 - b. Activiteiten en programmering
 - c. Collecties
 - d. Online bibliotheek

2. Bibliotheek Oostland heeft een doorlopende lees- en ontwikkellijn van 0 tot 100 (en ouder).
 - a. Jeugd
 - i. Taaltrein
 - ii. **de Bibliotheek op school**
 - iii. Team4Talent en Cultuurtrein
 - b. Gezinsaanpak
 - c. Volwassenen
 - i. Basisvaardigheden
 - ii. Digitale vaardigheden
 - iii. IDO

3. Bibliotheek Oostland werkt met een **duurzame bedrijfsvoering**.
 - a. Organisatie, medewerkers, vrijwilligers
 - b. Aantrekkelijke en duurzame plekken online en fysiek
 - c. Financiering
 - d. Maatschappelijke waarde
 - e. Samenwerking
 - f. Marketing en communicatie
 - g. Kwaliteitszorg

Planning

De ambities zijn groot en Bibliotheek Oostland kan niet alles tegelijk oppakken. Het moet behapbaar blijven voor de organisatie en daarnaast betreft het thema's die een lange adem nodig hebben. Veel van wat de bibliotheek wil doen zal dan ook aan het einde van de beleidsperiode nog niet klaar zijn. Er worden dan ook keuzes gemaakt in wat op welk moment wordt opgepakt. Deze planning wordt jaarlijks verder uitgewerkt in een jaarplan voor de organisatie.

2025

- Community library
- de Bibliotheek op school
- Nieuwbouw Casa Cadanza en SCC Pijnacker
- Duurzame bedrijfsvoering

2026

- Community library
- de Bibliotheek op school
- Nieuwbouw Casa Cadanza en SCC Pijnacker
- Duurzame bedrijfsvoering

2027

- Community library
- de Bibliotheek op school
- Nieuwbouw SCC Pijnacker
- Online bibliotheek
- Duurzame bedrijfsvoering

2028

- Community library
- de Bibliotheek op school
- Online bibliotheek
- Verduurzamen vestigingen
- Duurzame bedrijfsvoering

2029

- Community library
- de Bibliotheek op school
- Online bibliotheek
- Verduurzamen vestigingen
- Duurzame bedrijfsvoering

Bibliotheek Oostland wordt een geïntegreerde community library en bouwt aan de online bibliotheek

In een veranderende maatschappij verandert de bibliotheek mee. Samen met partners ontwikkelt de bibliotheek zich steeds meer tot een brede maatschappelijke instelling, vormgegeven met en voor de lokale gemeenschap. Oftewel de 'community library'. Dit betekent dat iedere bibliotheek, of zelfs iedere vestiging, er anders uitziet en aansluit op de lokale behoeften. De bibliotheek is een plek waar je kunt lezen, jezelf kunt ontwikkelen, kennis kunt opdoen en delen, en waar je anderen kunt ontmoeten die je anders misschien niet zou tegenkomen. Maar het is ook een van de weinige openbare plekken waar je gewoon kunt zijn, zonder verplichtingen.

Daarnaast biedt technologie de bibliotheek volop mogelijkheden om inwoners te helpen hun lees- en digitale vaardigheden te verbeteren en zich een leven lang te blijven ontwikkelen. De bibliotheek ziet de urgentie om mee te bewegen met veranderende klantbehoeften en gaat de komende jaren een inhaalslag maken op het gebied van de online bibliotheek. Bibliotheek Oostland bouwt, naast haar ontwikkeling tot community library, ook aan een online bibliotheek: de 'bieb in je broekzak' die de lokale vestigingen aanvult en andersom. Zo ontstaat hybride bibliotheekdienstverlening, die altijd bijdraagt aan de maatschappelijke opgaven.

Het streven naar een geïntegreerde community library en een sterke online bibliotheek is een doorlopend proces. Hier blijft de bibliotheek ook na deze beleidsperiode aan bouwen.

Waarom?

- Bibliotheek Oostland merkt dat er onder inwoners behoefte is om hun woonomgeving beter te leren kennen en sociale contacten op te bouwen en te onderhouden.
- Het concept van de community library sluit aan bij de behoefte van mensen om met elkaar in gesprek te gaan, vragen te stellen, elkaar te helpen en te inspireren. Op deze manier versterkt de bibliotheek de lokale gemeenschap.
- Door samen met inwoners en partners kennis te ontwikkelen en te delen, kan de bibliotheek een nieuwe rol innemen in de gemeenschap. Zo biedt de bibliotheek toegevoegde waarde in een tijd waarin kennisbronnen door het internet niet langer schaars zijn.
- De samenleving digitaliseert steeds verder, en steeds meer Nederlanders zijn verbonden met het internet. Voor velen vormen online en offline één geheel. Zij verwachten de bibliotheek ook online te kunnen vinden en gebruiken, zelfs als zij daar niet actief naar op zoek zijn.
- De online bibliotheek biedt kansen voor efficiëntie, binding en groei. De verwachting is dat hiermee ook inwoners worden bereikt die anders niet of zelden in de bibliotheek komen.

De kracht van ontmoeten

Ervoor zorgen dat mensen elkaar kunnen ontmoeten is belangrijk. Door ontmoeting kunnen vooroordelen worden tegengegaan en scheidslijnen tussen groepen worden overbrugd. Die ontmoeting werkt het beste als mensen niet worden aangesproken op wat hen scheidt, maar juist op wat hen bindt. Denk aan gedeelde interesses of belangen. Ontmoeting zorgt ervoor dat er een positiever beeld ontstaat over de groep die elkaar ontmoet en dat mensen positiever worden over andere groepen. Dat is wat Bibliotheek Oostland versterkt in de aanpak als community library.

Wat doet Bibliotheek Oostland?

Communities

Bibliotheek Oostland biedt de komende jaren ruimte voor communities, zowel in de vestigingen als online. Een community is een groep mensen (die elkaar al kennen, of nog niet) en die iets gemeenschappelijks delen, zoals woonplaats, interesse of activiteit. In een community staan ontmoeting en de ontwikkeling van inwoners centraal. Door met inwoners en partners in gesprek te gaan en samen activiteiten te organiseren, kan kennis worden gedeeld en ontwikkeld, wat de gemeenschap versterkt. Dit betekent dat de bibliotheek helpt bij het delen en ontwikkelen van nieuwe kennis in en met communities.

Niet alle communities hebben de bibliotheek nodig. Maar in de communities die dat wel doen, maakt de bibliotheek deel uit van de community en speelt zij een rol in het verbeteren ervan. Bibliotheek Oostland onderscheidt drie soorten communities:

1. Zelfstandige communities

Communities die zelfstandig functioneren, waarbij de bibliotheek vooral een ondersteunende rol speelt, bijvoorbeeld door een ruimte ter beschikking te stellen of door te verbinden met andere inwoners, communities of organisaties.

2. Communities die ondersteuning nodig hebben

Communities die nog een zetje in de rug nodig hebben. Hier maakt de bibliotheek actief deel uit van de community, en

helpen community librarians de community zich verder te ontwikkelen.

3. Startende communities

Communities die net starten en waarin de bibliotheek meerwaarde ziet voor de inwoners. Deze communities worden eerst geleid door de community librarians van de bibliotheek, totdat ze als zelfstandige community verder kunnen.

Soms komt een community uiteindelijk toch niet van de grond of houdt deze op een gegeven moment op te bestaan. Dit is niet erg; het hoort bij het experimenteren en ontdekken wat wel en niet werkt.

Activiteiten en programmering

Met haar activiteiten en programmering draagt de bibliotheek bij aan de persoonlijke ontwikkeling van inwoners, aansluitend bij hun behoeften en die van samenwerkingspartners. De bibliotheek werkt vraaggestuurd en betreft inwoners en partners bij de organisatie van deze activiteiten. Bovendien biedt de bibliotheek ruimte aan inwoners en partners om zelf (online) activiteiten te organiseren. Medewerkers worden opgeleid als community librarians, zodat zij een verbindende rol kunnen spelen.

Alle activiteiten van de bibliotheek vallen binnen de vijf kernfuncties zoals omschreven in de Wet stelsel openbare bibliotheekvoorzieningen (Wsob):

- Ter beschikking stellen van kennis en informatie
- Bieden van mogelijkheden tot ontwikkeling en educatie
- Bevorderen van lezen en kennismaken met literatuur
- Organiseren van ontmoeting en debat
- Kennismaken met kunst en cultuur

Per vestiging kan de nadruk op een bepaalde kernfunctie verschillen, afhankelijk van de vraag in de lokale gemeenschap. De ene keer ligt de nadruk meer op sociale aspecten en de andere keer meer op cultuur, maar altijd binnen de kaders van de kernfuncties.

Altijd met partners

Bibliotheek Oostland werkt nooit alleen. Ze heeft een breed netwerk van samenwerkingspartners, essentieel voor het aanpakken van lokale uitdagingen en het volgen van trends. De bibliotheek streeft ernaar om deze samenwerkingen in de komende jaren waar mogelijk uit te bouwen en te verdiepen. De kracht van diverse expertises en kwaliteiten wordt benut, met de vijf kernfuncties als leidraad voor de rol en positie van de bibliotheek binnen elk samenwerkingsverband.

SBJ SamenSterk

SBJ SamenSterk is het innovatieplatform binnen het sociaal domein in de gemeente Pijnacker-Nootdorp. Het initiatief komt van Stichting Welzijn en Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp (SWOP), Bibliotheek Oostland en het Jongerenwerk van gro-up Buurtwerk, met de mogelijkheid om andere organisaties te betrekken wanneer nodig en wenselijk. Gezamenlijk werken deze organisaties dagelijks aan een sterkere samenleving in Pijnacker-Nootdorp door het initiëren, stimuleren en faciliteren van thematische activiteiten en het ondersteunen van (burger)initiatieven. Jaarlijks wordt een uitvoeringsplan opgesteld waarin de activiteiten en doelen van het samenwerkingsverband worden beschreven.

Collecties

De collecties vormen nog steeds een belangrijk onderdeel van de bibliotheek. Veel bezoekers komen om materialen te lenen. De collectie van Bibliotheek Oostland omvat ongeveer 110.000 boeken, luisterboeken en tijdschriften. Naast de reguliere collectie is er de Oostlandkast met werk van ruim 130 lokale schrijvers, en scholen en instellingen kunnen via de bibliotheek een wisselcollectie huren. Ook kunnen bezoekers gebruik maken van een digitale collectie van de Online Bibliotheek met 45.000 e-boeken, 14.000 luisterboeken, 1.200 tijdschriften, tientallen online cursussen en 20.000 manga, strips en graphic novellen e-boeken.

Bibliotheek Oostland zorgt ervoor dat de collecties aansluiten bij de wensen en behoeften van de bezoekers. Dit betekent dat de aangeboden collectie per vestiging kan verschillen.

Dankzij het interbibliotheecair leenverkeer kunnen bezoekers zowel online als in de bibliotheek materiaal lenen uit andere bibliotheken in het hele land, waardoor er altijd een ruime collectie beschikbaar is.

De bibliotheek legt verbindingen met de lokale gemeenschap (communities) door in te spelen op specifieke behoeften en hen te ondersteunen met relevante bronnen uit de collectie. Tegelijkertijd kunnen deze communities als inspiratie dienen voor de aanschaf van nieuwe collecties. De bibliotheek fungeert als het huis van verhalen en organiseert activiteiten die aansluiten bij de collectie, waarbij ze nauw samenwerkt met gastcollectioneers.

De collectie wordt steeds breder opgevat dan alleen boeken en tijdschriften. Zo biedt de bibliotheek online collecties aan via de Koninklijke Bibliotheek en leent speelgoed uit via Speeltoestel De Vlieger en Harlekino, beide onderdeel van Bibliotheek Oostland. Ook kan een collectie worden samengesteld vanuit één van de communities. Belangrijk is dat de collectie en de programmering elkaar versterken en aansluiten bij actuele thema's.

Online bibliotheek

De komende jaren wordt gewerkt aan het verbeteren van de online bibliotheek. Het kloppend hart van de online bibliotheek zal bestaan uit 'Mijn Bibliotheek' en de 'Communitybibliotheek'. 'Mijn Bibliotheek' is een gepersonaliseerde profielomgeving die toegankelijk is na inloggen. Hier worden bezoekers geïnspireerd met relevant lokaal en nationaal aanbod, afgestemd op hun interesses en voorkeuren. Dit omvat lokale activiteiten, boeken, e-boeken, online luisterboeken, tijdschriften, cursussen en oefenprogramma's op maat.

Bibliotheek Oostland sluit zich aan bij het Virtueel Bibliotheek Platform, een websiteplatform waarop meerdere pionierende openbare bibliotheken hun websites vernieuwen. De bibliotheek maakt gebruik van de opgedane kennis en bouwstenen van het platform, maar kan niet als voorloper fungeren.

Innovatieve ontwikkelingen van dit moment en waar naar gekeken kan worden, zijn:

• Aanbevelingstechnologie van Bookarang:

Deze technologie helpt om de collectie online en in de bibliotheek te tonen op basis van gepersonaliseerde aanbevelingen.

• Zoekomgeving voor lokaal, regionaal en nationaal aanbod:

Bezoekers kunnen zich in de zoekomgeving verbinden met cultureel aanbod en bewonersinitiatieven in en rondom de bibliotheek. Inwoners kunnen netwerken vinden, ontdekken wat er speelt en zich aansluiten bij initiatieven.

Resultaten in 2029

In 2029 streeft Bibliotheek Oostland naar de volgende resultaten:

- Het gedachtegoed van de community library is het leidende principe waaruit medewerkers en vrijwilligers denken en handelen.
- De activiteiten, collecties en programmering sluiten aan bij de behoeften en vragen van inwoners en partners.
- Casa Cadanza en het Sociaal Cultureel Centrum zijn duurzaam opgeleverd en sluiten met hun inrichting, programmering en beleving aan bij de uitgangspunten van de community library.
- Bibliotheek Oostland heeft voorbereidingen getroffen voor de online bibliotheek en is aangesloten bij het initiatief van meerdere bibliotheken in Nederland die werken aan de ontwikkeling van het Virtueel Bibliotheek Platform.
- Het aanbod van de bibliotheek is zichtbaarder in de gemeenten. De bibliotheek zet in op een groter publieksbereik via zowel de website als sociale media, die samen de online bibliotheekervaring vormen.
- De netwerken die de bibliotheek faciliteert zijn, waar mogelijk en wenselijk, online met elkaar verbonden. De bibliotheek stimuleert individuen en netwerken om hun kennis en opbrengsten online te delen. De community librarians zijn online benaderbaar om nieuwe initiatieven op te vangen en inwoners te verbinden. In eerste instantie wordt ingezet op het opstarten van bijvoorbeeld WhatsApp-groepen.

Wat moet er geregeld worden?

Community library

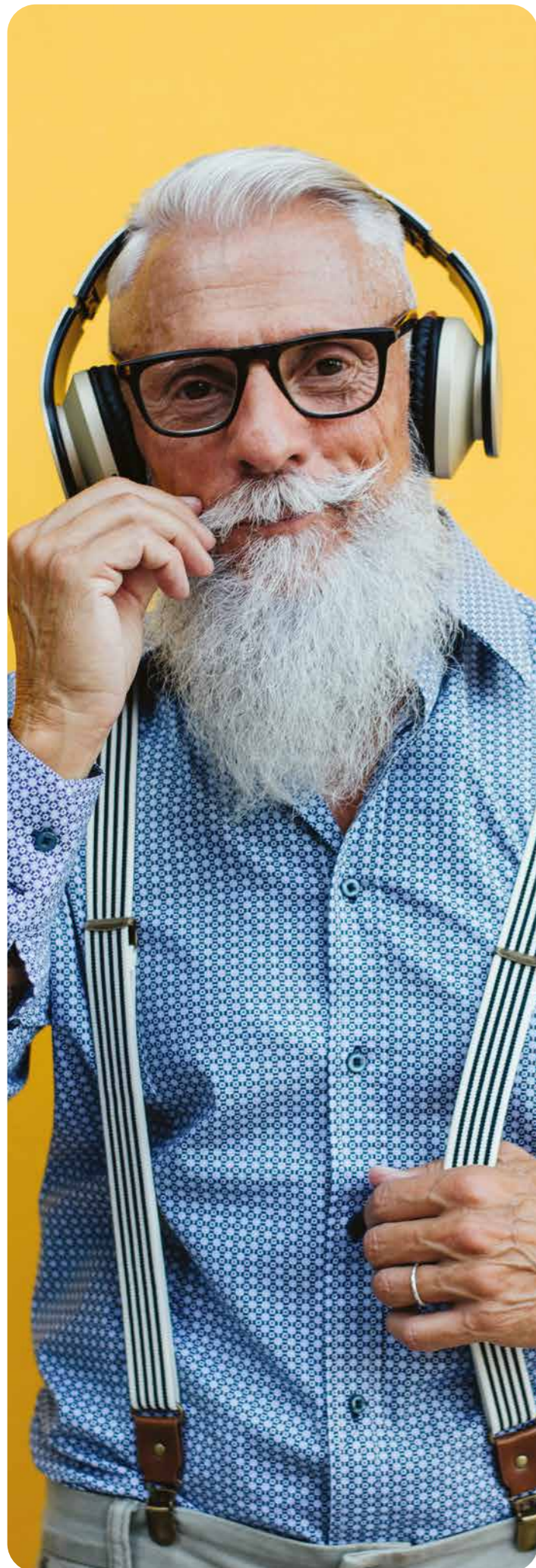
Door te experimenteren ontdekken medewerkers en vrijwilligers wat het werken als community librarian inhoudt. Hier wordt ruim de tijd voor genomen en het onderwerp wordt continu besproken. Dit proces wordt versterkt met trainingen. Het bieden van duidelijke kaders is essentieel om veilig te kunnen experimenteren. Het is een doorlopend proces dat de hele beleidsperiode in beslag zal nemen.

Deze werkwijze vraagt om een cultuurverandering, die naast alle andere (dagelijkse) activiteiten verloopt. Dit betekent dat er goed moet worden gekeken naar de huidige dienstverlening en werkzaamheden, om te bepalen wat nog passend is en wat eventueel kan worden stopgezet. Over deze aanpassingen wordt het gesprek gevoerd met beide gemeenten.

Online bibliotheek

Daarnaast is andere expertise nodig om niet alleen de communities, maar ook de online bibliotheek verder te ontwikkelen. In de eerste periode gaat dit vooral om marketing- en communicatie-expertise, zoals een online marketeer, en ook om een goed werkend intranet en een CRM-systeem. De bibliotheek wil bovendien werken met community- en digitale ambassadeurs die binnen de organisatie nieuwe werkwijzen stimuleren en de (digitale) kennis en vaardigheden van collega's vergroten. Bij alles wat wordt ondernomen, wordt zorgvuldig rekening gehouden met de privacy van medewerkers en bezoekers.

Bibliotheek Oostland heeft een doorlopende lees- en ontwikkelijn van 0 tot 100, en ouder

Om kinderen en jongeren tot lezers te maken, is doorlopende aandacht voor lezen en leesmotivatie essentieel. Dit begint bij jonge ouders en medewerkers in de kinderopvang en wordt vervolgens voortgezet door leraren in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs en mbo. Zo ontstaat er een samenhangende leeslijn van 0 tot 20 jaar, waarin ook digitale vaardigheden een belangrijke rol spelen.

De digitale en fysieke wereld zijn immers niet meer los van elkaar te zien. De jeugd groeit op in een maatschappij die steeds verder digitaliseert en ervaart dagelijks de combinatie van beide werelden, zowel binnen als buiten school. De toenemende blootstelling aan digitale middelen vraagt om kennis en inzicht in hoe jongeren hier veilig mee om kunnen gaan en deze technologieën in hun voordeel kunnen laten werken.

Daarnaast is een leven lang ontwikkelen al meer dan 100 jaar één van de kernprincipes van het bibliotheekwerk. In een steeds complexere samenleving is het belangrijk om jezelf te blijven ontwikkelen. Leren en ontwikkelen geven energie, dragen bij aan zelfvertrouwen en bevorderen persoonlijke groei. Zonder taal- en rekenvaardigheden kun je niet volwaardig meedoen in de samenleving. Toegang tot de digitale wereld en de vaardigheden om hiermee om te gaan worden ook steeds belangrijker.

Door in te zetten op kennis, literatuur, ontmoeting, informatie, educatie, cultuur, ontwikkeling, debat en lezen, is de bibliotheek dé plek voor persoonlijke ontwikkeling. De bibliotheek streeft naar een positieve leercultuur met randvoorwaarden die mensen een gevoel van veiligheid, uitnodiging en stimulans geven om zich te ontwikkelen. Ze biedt de juiste mogelijkheden en ondersteuning om een leven lang te kunnen leren.

Waarom?

- De grootste impact op het behalen van een voldoende taalniveau komt door het inzetten op taaleducatie via een doorgaande lijn, vanaf de kinderopvang en het basisonderwijs, via het voortgezet onderwijs tot aan het beroepsonderwijs.
- Kinderen uit sociaal-maatschappelijk kwetsbare gezinnen komen zelden met hun ouders naar de bibliotheek. Vaak zijn deze ouders laaggeletterd, wat het risico vergroot dat hun kinderen dit ook worden. De bibliotheek wil deze cyclus doorbreken door middel van de *Bibliotheek op school*, waardoor deze groep toegang krijgt tot een goede collectie en door ouderbetrokkenheid bij de schoolbibliotheek kansenongelijkheid wordt verkleind.
- Laaggeletterdheid brengt vaak problemen met zich mee in het dagelijks leven; mensen hebben moeite met het begrijpen van informatie, wat hen belemmert op het gebied van werk, gezondheid, financiën en maatschappelijke participatie. De bibliotheek speelt een onmisbare rol bij

- het bestrijden van laaggeletterdheid door trainingen, cursussen, het Taalhuis en door een laagdrempelige en toegankelijke omgeving te bieden waar leesplezier en persoonlijke ontwikkeling centraal staan.
- Inwoners die digitale middelen niet kunnen gebruiken, zijn minder goed in staat om volwaardig mee te doen in de samenleving. Het ontwikkelen van digitale vaardigheden en het bevorderen van digitale inclusie zijn daarom van groot belang. Dit beïnvloedt niet alleen de werkgelegenheid, maar ook het sociale functioneren en de toegang tot de e-overheid. Bibliotheken streven ernaar dat iedereen kan meedoen in de digitale wereld of, wanneer zelf leren geen optie is, kan rekenen op toegankelijke hulp in de buurt.

Wat doet Bibliotheek Oostland?

De beschreven activiteiten vormen op hoofdlijnen de doorlopende lees- en ontwikkelijn voor de komende jaren. Jaarlijks wordt hiervoor een activiteitenplan opgesteld, waarin de activiteiten verder uitgewerkt zijn.

de Bibliotheek op school

In de komende jaren wordt de *Bibliotheek op school* geïmplementeerd op 11 basisscholen, met een focus op samenwerking met leerkrachten. De bibliotheek draagt met expertise, creativiteit en enthousiasme bij aan de preventie van laaggeletterdheid en stimuleert leesplezier.

Met de *Bibliotheek op school* wordt de kwaliteit van de dienstverlening en het effect dat daarmee bereikt wordt vergroot. De bibliotheek is de spil in het netwerk op het gebied van leesmotivatie en digitale vaardigheden en dé sterke en betrouwbare partner voor (professionals in) het onderwijs. De bibliotheek wordt daarbij gezien als een sterke en betrouwbare partner voor het onderwijs. Samen wordt bepaald wat er nodig is.

Gezinsaanpak

Gezinsaanpak is belangrijk, aangezien ouders een grote invloed hebben op de taalvaardigheid van kinderen. Veel ouders missen echter de vaardigheden om de taalontwikkeling thuis te stimuleren, wat tot een achterstand kan leiden. De bibliotheek biedt ondersteuning aan ouders om de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun kinderen te bevorderen en richt zich daarnaast op het taalniveau van de ouders zelf. Meertaligheid en trots op de moedertaal zijn hierbij belangrijke elementen.

De gezinsaanpak richt zich primair op het ondersteunen van ouders bij het stimuleren van de taal- en geletterdheidsontwikkeling van hun (jonge) kinderen thuis. Daarnaast zet Bibliotheek Oostland in op het verhogen van het taal- en geletterdheidsniveau van de ouders zelf.

Jeugd Taaltrain

Bibliotheek Oostland werkt nauw samen met beide gemeenten binnen het programma Kansrijke Start en het Voor- en Vroegschoolse Educatie (VVE) beleid voor 0- tot 6-jarigen om taalachterstanden te voorkomen. Via de Taaltrain biedt de bibliotheek activiteiten zoals BoekStart, BoekenPret en de VoorleesExpress. De bibliotheek werkt samen met het Centrum voor Jeugd en Gezin, kinderopvang, primair onderwijs, jongerenwerk, het kernteam van de gemeente Pijnacker-Nootdorp en andere maatschappelijke organisaties. De komende jaren worden deze programma's herijkt om een doorgaande lijn te creëren met de Bibliotheek *op school*, afgestemd op de behoeften van inwoners, instellingen en scholen.

Team4Talent en Cultuurtrain

Bibliotheek Oostland werkt aan de Cultuurtrain, een meerjarig programma dat cultuureducatie structureel binnen het primair onderwijs wil verankeren en de relatie met lokale culturele instellingen wil versterken. Hiervoor is in 2024 een nieuwe subsidie aangevraagd bij het Fonds voor Cultuurparticipatie (2025-2028). Daarnaast heeft Bibliotheek Oostland in 2024 de aanbesteding gewonnen om het programma Team4Talent in Pijnacker-Nootdorp voort te zetten, met als doel het culturaanbod voor jongeren en het versterken van culturaanbieders. Het streven is om Team4Talent en de Cultuurtrain nauw te laten samenwerken, waarbij Bibliotheek Oostland een coördinerende rol speelt.

Volwassenen

Basisvaardigheden

Om volwassen inwoners te ondersteunen bij het verbeteren van hun basisvaardigheden biedt Bibliotheek Oostland verschillende activiteiten, zoals het Taalhuis, Taalmaatjes, het Taalcafé en het Taalpunt. Daarnaast biedt de bibliotheek het project Taal naar Werk, speciaal voor laaggeletterden die op zoek zijn naar werk. Tijdens de bijeenkomsten leren deelnemers bijvoorbeeld hoe ze met collega's om moeten gaan, een cv moeten maken en een functioneringsgesprek kunnen voeren.

Taalhuis Oostland

Taalhuis Oostland bevordert een duurzame samenwerking tussen vrijwilligersorganisaties, professionals en inwoners met vragen over basisvaardigheden zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden. Het Taalhuis biedt onder andere taalontmoetingen, waarin vrijwilligers in kleine groepjes begeleiding geven in het beter begrijpen, spreken, lezen en schrijven van de Nederlandse taal. Het belangrijkste doel is het vergroten van het zelfvertrouwen van de taalvragers. Daarnaast ondersteunt het Taalhuis bedrijven die taalactiviteiten op de werkvloer willen opzetten.

Taalpunt, Taalmaatjes, Taalcafé

Het Taalpunt fungeert als informatiepunt voor taalvragers en nieuwe vrijwilligers. Hier kunnen taalvragers terecht met hun vragen, waarna medewerkers hen helpen de best passende oplossing te vinden, zoals een doorverwijzing naar een formele taalaanbieder of deelname aan een activiteit van het Taalhuis. Taalmaatjes zijn vrijwilligers die één-op-één werken met een taalvrager om diens taalvaardigheid te verbeteren. En in de vestigingen Pijnacker, Bleiswijk, Nootdorp en Berkel en Rodenrijs organiseert de bibliotheek Taalcafés. Dit zijn ontmoetingsplekken waar taalvragers en Nederlandstaligen samenkomen en rond een thema met elkaar in gesprek gaan.

Digitale vaardigheden

Geletterdheid omvat luisteren, spreken, lezen, schrijven en rekenen, evenals het gebruik van alledaagse technologie om te communiceren en met informatie om te gaan. Bibliotheek Oostland biedt diverse cursussen om inwoners hierin te ondersteunen, zoals Klik & Tik en Digisterker.

De landelijke cursus Klik & Tik helpt mensen met weinig digitale vaardigheden op een laagdrempelige manier vertrouwd te raken met de computer, laptop en internet. Digisterker is bedoeld voor mensen die geen ervaring hebben met het gebruik van DigiD en overheidswebsites en helpt hen om zelfredzamer te worden in hun digitale interacties.

Daarnaast organiseert Bibliotheek Oostland, in samenwerking met SeniorWeb Lansingerland, beginnerscursussen en workshops om kennis te maken met de computer.

IDO

In Bibliotheek Oostland is een Informatiepunt Digitale Overheid (IDO) actief voor mensen die hulp nodig hebben bij het regelen van digitale zaken. Medewerkers van de bibliotheek denken met de klant mee over het gebruik van DigiD, overheidswebsites of het begrijpen van lastige brieven,

en bieden informatie zodat de klant zelfstandig verder kan. Indien nodig maken zij een afspraak bij een lokale organisatie voor specialistische hulp, zoals Humanitas of de Formulierenbrigade. Daarnaast zijn er inloopspreekuren beschikbaar.

Resultaten in 2029

In 2029 streeft Bibliotheek Oostland naar de volgende resultaten:

- Op 11 basisscholen staat een sterke Bibliotheek *op school*, die structureel wordt verlengd met per school een dekkingsplan en een samenwerkingsovereenkomst. Deze deelnemende scholen kunnen zich beter profileren in taal- en mediaonderwijs.
- Voor de overige scholen in het werkgebied is helder wat de Bibliotheek *op school* inhoudt. De bibliotheek heeft inzicht in de behoeften van de (nog) niet-deelnemende scholen en kan passende dienstverlening aan deze scholen bieden. Daarnaast is er een format ontwikkeld waarmee de Bibliotheek *op school* uitgerold kan worden naar 100% dekking in het primair onderwijs, zodra er vanuit de gemeente duidelijkheid is over de financiering en implementatie in beide gemeenten.
- De activiteiten in de doorlopende leerlijn worden structureel aangeboden en sluiten aan op de behoeften van inwoners, instellingen en scholen.

Wat moet er geregeld worden?

Er zijn enkele belangrijke randvoorwaarden om de beoogde resultaten te behalen. Allereerst is voldoende structurele financiering nodig om de programma's en activiteiten uit te voeren. Daarnaast is draagvlak bij scholen en commitment van stakeholders essentieel. Intern zijn voldoende personeel, vrijwilligers en beschikbare uren noodzakelijk, evenals goed geschoolde medewerkers.

Om deze randvoorwaarden te waarborgen, is het belangrijk de huidige activiteiten te evalueren en te bepalen welke activiteiten de grootste impact hebben op het bieden van waarde.

Bibliotheek Oostland werkt met een duurzame bedrijfsvoering

Bibliotheek Oostland heeft de komende jaren grote ambities: het worden van een geïntegreerde community library, de ontwikkeling van een online bibliotheek, de implementatie van de Bibliotheek *op school*, de oprichting van twee nieuwe duurzame vestigingen en de verduurzaming van de bedrijfsvoering. Dit alles vraagt om een solide, duurzame basis in de bedrijfsvoering. Alleen met een stabiele basis kan de organisatie ruimte bieden voor ontwikkeling en experiment.

Duurzame organisatie, personeel en vrijwilligers

Het behalen van de drie doelen is een transitie die meerdere jaren in beslag neemt en veel van de organisatie vraagt. Enerzijds is een stevige basis nodig om de beoogde resultaten te bereiken, anderzijds is extra aandacht nodig voor de verdere ontwikkeling van de organisatie. Bibliotheek Oostland blijft haar medewerkers en vrijwilligers waarderen en ondersteunen, want zij maken het verschil. Vrijwilligers zijn essentieel om de vestigingen open te houden en de dienstverlening te bieden en vormen een waardevolle aanvulling op het team van betaalde medewerkers. Hierbij wordt samengewerkt met het SWOP en Welzijn Lansingerland en gebruik gemaakt van de vrijwilligersinformatiepunten.

Duurzame organisatie, personeel en vrijwilligers

Voor de komende jaren streeft Bibliotheek Oostland naar:

- Een solide organisatiestructuur, met de basis op orde, gemotiveerde, efficiënte en goed geschoolde medewerkers met de juiste bagage en een open blik naar buiten.
- Heldere keuzes in de activiteiten die de bibliotheek wel of niet aanbiedt, zodat de gekozen activiteiten kwalitatief sterk uitgevoerd kunnen worden.
- Een veilige en uitnodigende omgeving waar inwoners, medewerkers en vrijwilligers graag verblijven, met gastvrije behandeling van bezoekers.
- Een organisatie waarin medewerkers en vrijwilligers zich verbonden voelen, waardevol werk doen, voldoening ervaren en zich gehoord voelen.
- Een team dat de identiteit van Bibliotheek Oostland naar buiten uitdraagt, met trots op de organisatie en het werk dat de bibliotheek doet.
- Een aantrekkelijke werkgever die zich actief kan profileren en haar medewerkers goed begeleidt.
- Tijd, ruimte, transparantie en vrijheid om te experimenteren, met duidelijke kaders waarbinnen ruimte is om te leren en te falen.

Aantrekkelijke en duurzame plekken

De bibliotheek biedt uitnodigende en veilige locaties met gastvrije en deskundige medewerkers en vrijwilligers. Dit komt op verschillende manieren tot uiting in de vestigingen, maar is altijd gericht op kennisdeling, ontmoeting en aansluiting bij de behoeften van inwoners en partners. De komende jaren ligt binnen de vestigingen extra focus op duurzaamheid en het creëren van een omgeving die past bij de geïntegreerde community library.

In de komende beleidsperiode worden twee nieuwe multifunctionele en duurzame vestigingen gerealiseerd, waarin Bibliotheek Oostland een belangrijke partner wordt: Casa Cadanza in Berkel en Rodenrijs en het Sociaal Cultureel Centrum (SCC) in Pijnacker.

Casa Cadanza

Casa Cadanza wordt een plek waar cultuur in de breedste zin van het woord beleefd kan worden. Met twee filmzalen, een theaterzaal, cursusruimtes, horeca en de bibliotheek wordt het culturele kloppende hart van de gemeente. De verwachting is dat Casa Cadanza in 2026 wordt opgeleverd. Casa Cadanza is een plek waar ontmoeting en verwondering centraal staan, waar je je thuis voelt, graag komt en waar je nieuwsgierigheid wordt gewekt.

Bibliotheek Oostland wordt in Casa Cadanza één van de belangrijkste huurders. In aanloop naar de opening is de bibliotheek betrokken bij de bouw en inrichting en voert zij gesprekken over de programmering, de te organiseren activiteiten en de marketing en communicatie naar buiten.

Sociaal Cultuur Centrum Pijnacker

Het Sociaal Cultureel Centrum (SCC) in Pijnacker wordt een sfeervolle plek voor ontmoetingen en gezelligheid in de buurt, met een eigen horecavoorziening. De verwachting is dat het SCC Pijnacker in 2027 wordt opgeleverd. Inwoners kunnen er straks boeken lenen van Bibliotheek Oostland en deelnemen aan activiteiten van het jongerenwerk, de bibliotheek en Stichting Welzijn & Ondersteuning Pijnacker-Nootdorp (SWOP). Daarnaast biedt het SCC ruimte voor muziek- en danslessen of schilderworkshops in de verschillende repetitieruimtes en cursuslokalen. Er komt een podium voor uitvoeringen en voorstellingen op het

gebied van muziek, dans en meer. Bibliotheek Oostland wordt ook hier één van de belangrijkste huurders en is nauw betrokken bij de ontwikkeling en realisatie van het gebouw. De bibliotheek wil in het nieuwe SCC Pijnacker hetzelfde educatieprofiel behouden zoals dat nu ook is bij de locatie aan de Julianalaan.

CulturA & Zo Nootdorp

CulturA & Zo in Nootdorp is de afgelopen jaren uitgegroeid tot een volwaardige vestiging waar volop wordt geëxperimenteerd met het concept van de community library. Het is een multifunctionele accommodatie met onder andere een theater- en bibliotheekfunctie, verschillende te huren zalen en een horecavoorziening gericht op ontmoeting. Er is intensieve samenwerking met Stichting CulturA & Zo op het gebied van personeel, activiteiten en programmering. De komende jaren blijft de nadruk liggen op sociaal-maatschappelijke en lokale programmering, om in te spelen op de vraag naar kansengelijkheid, inclusie en diversiteit. Deze programmering werkt het best in samenwerking met partners en met en voor inwoners. De samenwerking met lokale bedrijven, verenigingen en scholen wordt daarom verder uitgebreid.

Bleiswijk

In Bleiswijk exploiteert Bibliotheek Oostland het gebouw 't Web, waarin diverse partijen gehuisvest zijn, waaronder de bibliotheek zelf. Deze vestiging richt zich op de jeugd van 0 tot 12 jaar en biedt daarnaast een kleine collectie voor volwassenen. Bibliotheek Oostland werkt hier nauw samen met Stichting Behoud 't Web, die in samenwerking met de bibliotheek theatervoorstellingen programmeert voor een publiek tot 100 personen. 't Web is populair onder de inwoners van Bleiswijk, maar trekt ook theaterbezoekers uit andere delen van Lansingerland.

Bibliotheek Oostland is verantwoordelijk voor de verhuur van ruimtes in 't Web, niet alleen aan theatergroepen, maar ook aan andere partijen zoals een teken- en schilderschool, en aanbieders van yoga-, fotografie- en muzieklessen. Omdat het pand eigendom is van Bibliotheek Oostland, zal er de komende jaren extra aandacht worden besteed aan de verduurzaming van het gebouw.

Bergschenhoek

In het gebouw De Stander in Bergschenhoek deelt Bibliotheek Oostland een gemeenschappelijke ruimte met Welzijn Lansingerland: Ontmoet!, een ruimte voor ontmoeting en activiteiten. Hier is een kleine jeugdcollectie beschikbaar, ruimtes worden onderling gedeeld en er worden activiteiten georganiseerd, vooral door Welzijn Lansingerland. De wens is om, na oplevering van Casa Cadanza en SCC Pijnacker voor Bergschenhoek opnieuw te bepalen hoe we tot een betere benutting van de ruimte voor de bibliotheek kunnen komen, passend bij de missie en visie van Bibliotheek Oostland.

Delfgauw

In Delfgauw is een jeugdpunt van de bibliotheek gevestigd in basisschool Triangel. De collectie richt zich op kinderen en jongeren van 0 tot 18 jaar. Dit uitleenpunt functioneert 's ochtends als Bibliotheek *op school* en is twee keer per week 's middags open voor alle inwoners van Delfgauw. De uitlening wordt verzorgd door vrijwilligers, en in het kader van de Bibliotheek *op school* is een leesconsulent van de bibliotheek actief op de school.

Duurzame financiën en middelen

De financiële situatie van Bibliotheek Oostland is gezond, maar onzeker. Dit komt doordat financiële afspraken met beide gemeenten jaarlijks worden gemaakt en de bibliotheek deels afhankelijk is van (gemeentelijke) projectsubsidies. Om de transitie binnen de organisatie te realiseren, waaronder nieuwe ontwikkelingen zoals de online bibliotheek en de implementatie van de Bibliotheek *op school*, is een duurzame financiële basis en investering in duurzame middelen noodzakelijk.

De zorgplicht die vanaf 2026 wordt ingevoerd kan hierbij helpen. Daarnaast brengt dit landelijk, structurele middelen met zich mee die Bibliotheek Oostland kan inzetten om volwaardige bibliotheekvoorzieningen in stand te houden. Deze gelden worden onder meer besteed bij de realisatie

van de doelen uit dit plan en om de bedrijfsvoering te verstevigen. De verwachting is dat de gemeenten geen extra subsidie gaan verstrekken, anders dan de cao-verhogingen en indexatie. Het is daarom van groot belang dat de zorgplichtmiddelen geormerkt en toegekend worden voor en aan de bibliotheek.

Het maken van keuzes door de organisatie helpt aan de andere kant om voldoende middelen vrij te krijgen om de doelen te bereiken. Daarnaast wordt voor de Bibliotheek *op school* gesprekken gevoerd met de scholen over hun eigen bijdrage voor de medefinanciering en het beogen om incidentele projectsubsidies structureel te maken.

Duurzame financiën en middelen

Voor de komende jaren streeft Bibliotheek Oostland naar:

- Financiële ruimte voor de ontwikkeling van mensen en de organisatie, door kritisch te kijken naar de huidige activiteiten en te streven naar efficiëntie.
- Structurele subsidies: De bibliotheek voert gesprekken met financiers om incidentele subsidies structureel te maken en streeft met de gemeenten naar meerjarige financiële afspraken.
- Implementatie van Microsoft 365: Dit platform maakt het mogelijk voor medewerkers om vanaf verschillende locaties online samen te werken aan bestanden, veilig te communiceren via chat en videogesprekken, en geeft inzicht in verantwoordelijkheden en actuele zaken binnen de organisatie. Het platform ondersteunt samenwerking op organisatie-, afdelings-, project- en individueel niveau.

Maatschappelijke waarde

Het aantonen van maatschappelijke waarde heeft altijd prioriteit gehad bij Bibliotheek Oostland. Het draait niet alleen om de activiteiten, maar vooral om hun effect op de zelfredzaamheid en persoonlijke ontwikkeling van inwoners. Dit blijft de komende jaren een belangrijke focus. Het zichtbaar maken van die waarde is echter niet altijd eenvoudig; soms zijn het kleine veranderingen of inspanningen die iemand zelfredzamer of minder eenzaam maken. Toch zet de bibliotheek zich in om deze impact zichtbaar te maken, door middel van interviews, onderzoek, beeldmateriaal en het vertellen van verhalen. Want daar gaat het uiteindelijk om.

Maatschappelijke waarde

Voor de komende jaren streeft Bibliotheek Oostland naar:

- Actieve betrokkenheid van inwoners en partners: In 2029 zijn inwoners en partners actief betrokken bij wat de bibliotheek doet, zodat haar activiteiten aansluiten bij hun behoeften.
- Herziening van het lidmaatschap: Het lidmaatschap wordt herzien, met als doel dat de verschillende abonnementen de brede dienstverlening vertegenwoordigen en aansluiten bij de maatschappelijke behoeften van inwoners.
- Structureel onderzoek naar maatschappelijke waarde: Er wordt continu onderzoek uitgevoerd naar de maatschappelijke waarde van Bibliotheek Oostland in beide gemeenten.

Samenwerking

Samenwerking is essentieel om de doelen en resultaten voor de komende jaren te bereiken. Bibliotheek Oostland werkt met vele partners samen en wil dit ook blijven doen; daarom blijft samenwerking een belangrijk aandachtspunt. De bibliotheek voert gesprekken met beide gemeenten over hoe de jaarlijkse aanvragen en verantwoording beter kunnen aansluiten bij vraaggericht werken. Omdat vraaggericht werken vaak betekent dat vooraf niet precies kan worden aangegeven welke activiteiten worden uitgevoerd, streeft

de bibliotheek naar een balans: enerzijds flexibiliteit in de planning, anderzijds transparantie over de bereikte effecten. Nieuwe afspraken met de gemeenten hierover zijn wenselijk.

Samenwerking

Voor de komende jaren streeft Bibliotheek Oostland naar:

- Duidelijke afspraken met de gemeenten over de manier van informatievoorziening rondom subsidieaanvragen en verantwoording.
- Borging van samenwerkingspartners in een CRM-systeem om contacten en afspraken gestructureerd bij te houden.
- Duidelijke en afgestemde afspraken met samenwerkingspartners vooraf, met een structurele evaluatie van de samenwerking.

Marketing en communicatie

Zichtbaarheid wordt steeds belangrijker voor Bibliotheek Oostland, zowel in de gemeenten als online. Hoewel de bibliotheek hier de afgelopen jaren al stappen in heeft gezet, vraagt dit de komende jaren om nog meer aandacht.

Marketing en communicatie

Voor de komende jaren streeft Bibliotheek Oostland naar:

- Bekendheid van het aanbod: Inwoners en partners zijn goed op de hoogte van het aanbod en de faciliteiten die de bibliotheek biedt.
- Verbeterde online bibliotheek: De organisatie maakt een inhaalslag op het gebied van de online bibliotheek. De bibliotheek haalt structurele expertise in huis door een Product Owner Online Bibliotheek aan te stellen, die trends en kansen signaleert en online diensten en producten ontwikkelt met inwoners. Daarnaast wil de bibliotheek een vaste online marketeer aanstellen, die verantwoordelijk is voor de content binnen de online bibliotheek en zorgt voor groei in het online bereik.
- Digitale ambassadeurs: De organisatie creëert meerdere digitale ambassadeurs om binnen de bibliotheek nieuwe werkmethoden te introduceren en de digitale kennis en vaardigheden van medewerkers te vergroten.
- Bereikbare community librarian/online marketeer: De community librarian/online marketeer is online benaderbaar om nieuwe initiatieven op te vangen en inwoners te verbinden, wat een waardevolle impuls geeft aan de fysieke vestigingen.
- Stageplekken voor online marketing: Met stageplekken wordt de online marketingcapaciteit tijdelijk uitgebreid, waardoor de bibliotheek haar online aanwezigheid en bereik verder kan vergroten.

Kwaliteitszorg en risicomanagement

Risico's zijn overal in de organisatie aanwezig en zijn meestal financieel van aard. Jaarlijks worden deze risico's geactualiseerd en besproken met de Raad van Toezicht. Risico's waarop weinig invloed is, maar die een grote impact hebben, worden vroegtijdig gesignaleerd.

Kwaliteitszorg en risicomanagement

De bibliotheek streeft daarnaast naar:

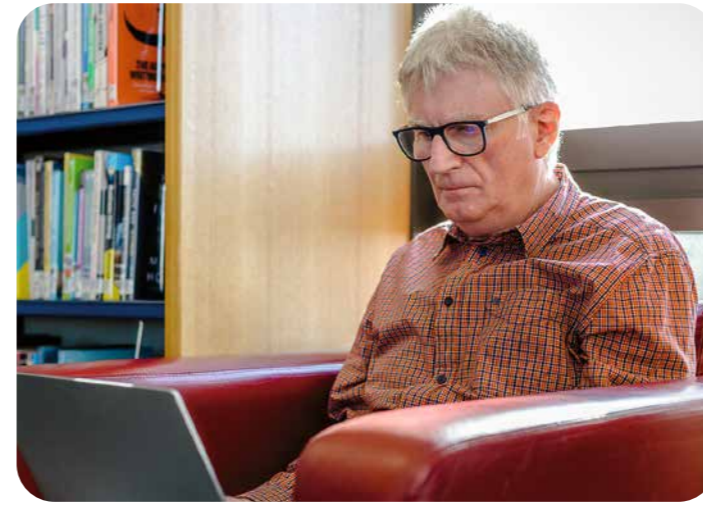
- Heldere afspraken met de gemeenten over de inzet en duur van projectsubsidies.
- Voldoende reserves om tegenslagen op te vangen en duidelijke afspraken met de gemeenten over reserves en voorzieningen.
- Lange termijnafspraken met huurders van locaties waarvan de bibliotheek eigenaar is
- Beter vastgelegde, uniforme en juridisch getoetste afspraken met incidentele huurders en leveranciers.

Bibliotheek Oostland is in 2022 gecertificeerd voor de certificeringsnorm Kwaliteit in Beeld door de Certificeringsorganisatie Bibliotheekwerk, Cultuur en Taal (CBCT). Ook is het Taalhuis van de bibliotheek in 2022 gecertificeerd voor de norm Zicht op Ontwikkeling door de CBCT. Voor beide certificeringen vindt in 2026 een nieuwe ronde plaats, waarvoor in de eerste helft van de beleidsperiode voorbereidingen worden getroffen.

Evalueren en bijsturen

Dit Meerjarenbeleidsplan wordt opgesteld voor een periode van vier jaar. De resultaten die moeten worden bereikt, worden jaarlijks uitgewerkt in een jaarwerkplan met concrete activiteiten. Daarnaast wordt er bij beide gemeenten een subsidieaanvraag ingediend. De systematiek van beleidsgestuurde contractfinanciering (BCF) maakt inzichtelijk welke activiteiten Bibliotheek Oostland jaarlijks per gemeente uitvoert.

De jaarplannen worden ten minste eenmaal per jaar geëvalueerd. Bovendien wordt in ieder geval halverwege de beleidsperiode gecontroleerd of het Meerjarenbeleidsplan nog aansluit bij actuele ontwikkelingen. Waar nodig wordt het plan tussentijds bijgesteld om relevant en effectief te blijven.

Governance

Bibliotheek Oostland werkt volgens de Governance Code Cultuur. De afgelopen jaren zijn de acht principes van deze code uitgewerkt voor de organisatie, en worden activiteiten actief getoetst aan deze richtlijnen. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en de algemene zaken van Bibliotheek Oostland. Belangrijke aandachtspunten voor de komende jaren zijn risicobeheersing, werkbelasting van de bestuurder, personeelsbeleid en het centraal houden van de kerntaak van Bibliotheek Oostland.

De Raad van Toezicht geeft zowel gevraagd als ongevraagd advies en denkt actief mee over de strategische koers van de organisatie. De directie zorgt ervoor dat de Raad de benodigde informatie ontvangt om zijn rol goed te vervullen. De Raad van Toezicht vergadert minimaal vijf keer per jaar. Daarnaast onderhoudt de Raad van Toezicht contact met de organisatie, onder andere via een jaarlijks overleg met de personeelsvertegenwoordiging. Tijdens vergaderingen vertellen medewerkers van verschillende afdelingen over hun werkzaamheden, wat de betrokkenheid van de raad verder vergroot.

©2025 De Bibliotheek Oostland

Teksten

De Bibliotheek Oostland en
Het Zakelijk Schrijfbureau

Ontwerp en productie
BJZNDR Communicatie

Drukwerk
Sandedruk

De vestigingen

van de Bibliotheek Oostland

Lansingerland

Berkel en Rodenrijs

Nieuwstraat 25
2651 CG Berkel en Rodenrijs

Bergschenhoek, Ontmoet!

Wilhelminastraat 1 A
2661 ET Bergschenhoek

Bleiswijk, 't Web

Nachtegaallaan 4
2665 EH Bleiswijk

Pijnacker-Nootdorp

Pijnacker, Buurt & Zo

Julianalaan 47
2641 HB Pijnacker

Nootdorp, CulturA & Zo

Dorpsstraat 7
2631 CR Nootdorp

Delfgauw Jeugdpunt Triangel

Florijnstraat 7
2645 HH Delfgauw

